
Algemene beschouwingen 2023

Fractie Franssen

Raadsleden:

Jo Nix, Diana Vluggen, Ralf Ramakers, Fon Kisterman en Quinn Quadvlieg

Algemene beschouwingen Fractie Franssen 9 november 2023

Voorzitter,

Voor ons ligt de begroting van 2024 en de meerjarenraming 2025-2027

De 2^e begroting in deze raadsperiode, een tot nog toe bewogen raadsperiode kan wel geconcludeerd worden.

Vorig jaar zei ik tijdens de algemene beschouwingen nog dat: 'het voorleggen van een sluitende begroting een hele uitdaging is in deze onzekere tijden'. Nu kan ik jammergenoeg weer precies hetzelfde zeggen en een groot deel van deze oorzaken zijn ook nog eens voorvallen waar wij als gemeente geen invloed op hebben.

Deze keer slaan deze onzekere tijden niet terug op de coronacrisis waar we ook nog steeds de gevolgen van ervaren. Nee, deze keer omdat in juli van dit jaar het Kabinet Rutte 4 is gevallen. Als gevolg hiervan verkeren we als gemeente in grote onzekerheid. Er wordt geen oplossing geboden voor het ravijnjaar in 2026, waarbij onze inkomsten fors afnemen. Daarnaast zijn veel wetten aangehouden totdat er een nieuwe Tweede Kamer is gekozen. Dit betekent opnieuw stilstand op belangrijke grote dossiers.

In onze gemeente is het CDA onlangs uit de coalitie gestapt. Toch blijven wij als Fractie Franssen samen met Balans een rotsvast vertrouwen hebben in ons coalitieakkoord en de lijn die hiermee is ingezet. Daarbij zijn we realistisch over het ambitieniveau dat we hanteren. De financiële middelen zijn beperkt, de landelijke ontwikkelingen onzeker en ook de krapte op de arbeidsmarkt maakt dat we in onzekere tijden verkeren. In de begroting die wij vandaag behandelen is rekening gehouden met deze onzekerheden.

Een compliment over de totstandkoming van deze begroting is op zijn plaats. Het was voor de organisatie dit jaar een extra uitdaging om een sluitende begroting te presenteren, mede omdat de wethouder financiën kort voor het presenteren van de begroting aangaf op te stappen. Daarom wil ik op deze plaats ook mijn dank uitspreken aan de ambtelijke organisatie en het college voor deze realistische, sluitende begroting voor 2024.

Als Fractie Franssen hebben wij ook aandachtspunten bij deze begroting waar we richting de toekomst rekening mee willen houden. In deze algemene beschouwingen gaan we daar nader op in.

Voorzitter, de druk op onze organisatie, onze inwoners, het verenigingsleven en de economie zijn onverminderd hoog. In onze optiek hoort hier ook een begroting bij waarin we als gemeente blijven focussen op onze kerntaken. Dit betekent dat projecten waartoe we als raad besloten hebben, eerst succesvol moeten afronden. Dit betekent voor de Fractie Franssen ook dat we moeten doorpakken bij het uitvoeren van projecten die al lang op de plank liggen en hoognodig zijn. Dit geldt voor het besluiten over en starten van nieuwe projecten en als we al überhaupt nieuwe projecten willen starten moeten we daarin duidelijke prioriteiten stellen.

Ik wil echter beginnen bij burgerparticipatie en vertrouwen in de politiek:

Twee begrippen die niet los van elkaar gezien kunnen worden. Het is belangrijk om te blijven werken aan het vertrouwen van inwoners in de politiek. Dit kunnen we alleen doen door eerlijk te zijn over wat er wel en niet kan en daarover in gesprek te blijven met onze inwoners. Aan de andere kant moeten we onze inwoners de ruimte geven om zelf inbreng te leveren op de ontwikkelingen in onze gemeente, burgerparticipatie. Dit betekent allereerst luisteren naar de inbreng van onze inwoners, zij zijn de experts in hun eigen leefomgeving. **We vragen het college dan ook er bij ieder project zorg voor te dragen dat de afgesproken participatielader doorlopen word.**

Laten we als gemeentebestuur gezamenlijk stappen gaan zetten zodat we bewoners meer de ruimte gaan geven om zelf zaken op te pakken. Meer focus op zelfsturing en het daar onlosmakelijk aan verbonden uitdaagrecht. Zei Kennedy het niet al: "Ask not what your Gemeente can do for you, but what you can do for your Gemeente"

Voorzitter, op het gebied van ruimtelijke ordening hebben we enkele projecten die al te lang op de plank liggen.

Bijvoorbeeld het groenbeleidsplan wat we hier hebben aangenomen, een degelijk plan wat hoognodig is voor onze gemeente. Ons prachtig groen, ons 5-sterrenlandschap maakt een geweldig deel uit van onze gemeente, zonder dit groen zou Gulpen-Wittem niet zijn wat het is. Des te belangrijker is het dus dat we een van de visitekaartjes van onze gemeente het onderhoud geven dat het verdient. Ons landschap is de grote reden waarvoor toeristen naar onze gemeente komen en het is ook de plaats waar onze inwoners veel van hun eigen vrije tijd spenderen. **Wij verzoeken de portefeuillehouder dan ook nog eens om alles op alles te zetten om het onderhoud weer naar een acceptabel niveau te tillen.** Het spreekt dan ook voor zich dat wij als Fractie Franssen het voorgestelde budget voor het groenbeleidsplan en het groenbeheersplan goedkeuren en dat wij als Fractie Franssen niet bereid zijn hierin te gaan knippen.

In onze gemeente hebben we nog een project liggen wat al jaren voortsleept, de Wittemer Allee. Gelukkig heeft de provincie afgelopen vrijdag ook eindelijk de knoop doorgehakt. Dit project wacht ondertussen al meer dan 10 jaar op uitvoering, in al die tijd is de staat van de verharding en de veiligheid niet toegenomen. Voorzitter wij zijn het eens met het beschikbaar stellen van het voorgestelde bedrag om dit project eindelijk van start te laten gaan. We geven dan ook een compliment aan de wethouder, omdat hij een dusdanig project heeft weten vrij te spelen bij de provincie waar de uitgaves aan grote projecten ook terug lopen. **Wel vragen we de wethouder om ervoor te zorgen dat aanwonende zich gehoord blijven voelen bij gemeente en provincie.**

Leefbaarheid

Voorzitter, een onderwerp waar wij ons als fractie Franssen al jaren sterk voor maken is de leefbaarheid in onze kernen. In oktober jongstleden heeft Invior een barometer vitale wijken en kernen uitgebracht. In deze barometer geeft 78,8% van onze inwoners aan dat de leefbaarheid goed tot zeer goed is in onze gemeente. Echter als het over de ontwikkeling van deze leefbaarheid gaat geeft een ruime 42% van de respondenten aan dat deze afneemt. Een zeer zorgelijke ontwikkeling als u het aan ons vraagt.

De absolute basis van deze leefbaarheid die ligt bij al de verenigingen, stichtingen en evenementen die onze gemeente rijk is, zij dragen in grote mate toe aan het bevorderen van sociale cohesie en verbroedering in onze samenleving. Fractie Franssen vindt het daarom extra belangrijk om te blijven investeren in ons verenigingsleven en de lokale evenementen. Alleen door dit volop te blijven ondersteunen kunnen we de leefbaarheid in onze kernen op peil houden.

Het ondersteunen en investeren in de verenigingen en lokale evenementen is niet alleen een kwestie van subsidie. Het gaat veel meer om het faciliteren van de verenigingen en het beperken van de administratieve lasten. Van de ambtelijke organisatie en bestuurders vragen wij om mee te denken met vrijwilligers en niet om enkel te toetsen aan de geldende regels. **Wij roepen het college dan ook nadrukkelijk op om bij de vervanging van de Evenementen Assistent te zorgen voor een gebruiksvriendelijkere variant.**

Met de beleidsnota evenementen hebben we het vorig jaar in veel gevallen duidelijk gemaakt op hoeveel subsidie bepaalde evenementen recht hebben.

In deze beleidsnota wordt ook aangegeven hoe organisaties de samenwerking met de gemeente ervaren. Organisatoren voelen zich vaak niet voldoende ondersteund door de gemeente en hebben behoefte aan meer hulp bij het aanvragen van subsidies en vergunningen.

Wij vragen de wethouder dan ook samen met de gemeentelijke organisatie een pro-actievere rol aan te nemen bij het verwerken van aanvragen. Met andere woorden: help de organisator met organiseren en leidt hem door het regelwoud.

Ook wordt in deze beleidsnota duidelijk gevraagd voor één evenementen loket en dus één vast aanspreekpunt. **Is de wethouder ook voornemens om dit duidelijke aanspreekpunt te creëren?**

Ook wordt geconcludeerd dat samenwerking tussen evenementen vaak een oplossing kan zijn, omdat ze veelal met dezelfde problemen kampen. Er zijn nu teveel voorbeelden om op te noemen waar dit jammergenoeg nog niet gebeurt. Bijvoorbeeld de Lempkes optocht in Partij die dit jaar is afgelast. Met grote teleurstelling voor vele carnavalisten van dien. Maar als deze organisatie de samenwerking met Mechelen had gevonden was dit wellicht helemaal anders gelopen.

Wij vragen het college dan ook of zij bereidt zijn nog eens goed te kijken naar de opgehaalde informatie en aanbevelingen die gemaakt zijn in de beleidsnota evenementen? Het valt ons op dat veel van de hierin geschapte oplossingen nog niet zijn toegepast.

Duurzaamheid

Voorzitter, de laatste maanden hebben we het in deze raadzaal vaak gehad over zonneweides en windmolens in ons mooie landschap. Fractie Franssen wil werk maken van duurzame energie, maar wij zijn en blijven tegen de inzet van ons mooie landschap voor het plaatsen van zonneweides en windmolens. In ons partijprogramma en ook coalitieakkoord staat heel duidelijk dat we geen plaats zien in onze gemeente om deze te realiseren. We zijn in onze gemeente al goed op weg als het gaat om zonnepanelen op particuliere daken, maar er zijn in onze gemeente ook nog steeds veel grote niet particuliere daken waar geen zonnepanelen op liggen. Laten we deze eerst benutten en vooral werk blijven maken van het terugdringen van het energiegebruik. Dat betekent onze inwoners helpen bij het beter isoleren van hun woningen, want daar is op korte termijn de grootste energiewinst te halen.

Cittaslow

Ook wil ik graag aanhaken op het CittaSlow gedachtengoed dat deze gemeente met trots uitdraagt en terecht voorzitter.

Kwaliteit van leven, voor inwoners, ondernemers en bezoekers in Gulpen-Wittem d.m.v. een duurzame omgeving verbonden met een kwalitatief hoogwaardig landschap en een krachtige gemeenschap, gesteund door de gemeente.

Fractie Franssen kan zich achter de elementen en waarden waaruit het CittaSlow gedachte gevormd wordt scharen. Innovatie, duurzaamheid, maar zeker ook, terug naar de oorsprong, authenticiteit, cultuurhistorie en identiteit.

We zijn ook blij met de ondernemers die benoemd zijn tot ambassadeur van het CittaSlow gedachte in onze gemeente. Maar het zijn wel allen dat; ondernemers. Ook neigt de balans wel sterk richting duurzaamheid, niet onbelangrijk, maar er is meer.

Zoals bij de inleiding van het ambassadeurschap beschreven staat behoren ook verenigingen en inwoners tot de beoogde ambassadeurs.

Wij als Fractie Franssen zouden graag zien dat er in de toekomst ook verenigingen of inwoners in onze gemeente benoemd worden tot ambassadeur.

Denk hierbij bijvoorbeeld aan de vrijwilligers die wegwijzen onderhouden, toneelgroepen die onze streektaal promoten, schutterijen die onze cultuur uitdragen of zelfs dat groepje dat zorgt dat de processie en kermis nog ieder jaar kan door gaan. Want juist ook deze individuen en verenigingen houden onze cultuur en rijke geschiedenis in stand.

Voorzitter, We willen zeker niet zeggen dat ons landschap of het milieu in het algemeen niet belangrijk is, duurzaamheid is zeker noodzakelijk. Maar promoot d.m.v. CittaSlow ook onze Limburgse cultuur en tradities.

Accommodatiebeleid

Er zullen ook moeilijke keuzes gemaakt moeten worden in het vast te stellen accommodatiebeleid. In de kernen maken inwoners zich nu vaak grote zorgen. Voorzitter, het zal niet altijd mogelijk zijn alle partijen tevreden te houden maar laten we samen met de betrokkenen zoeken naar mogelijkheden en laten we ook buiten de gebaande paden durven kijken.

Duidelijkheid scheppen voor verenigingen en andere betrokkenen is een stap waaraan allen behoefte hebben en die nú noodzakelijk is.

In een toekomstbestendig accommodatiebeleid verwachten wij ook dat de stem van de verenigingen die gebruik maken van onze accommodaties meer gehoord wordt; zij zijn immers de lokale experts die ieder hoekje en gaatje van hun accommodatie kennen. Tussen deze merendeels vrijwilligers lopen ook vele vaklieden die aan het onderhoud van hun accommodatie of terrein kunnen bijdragen. **Noem het uitdaagrecht, zelfsturing of burgerparticipatie, maar wij vragen de wethouder proactief samen met onze verenigingen te kijken wat hierin mogelijk is.**

Verder verzoeken we de wethouder om steeds te kijken naar het behalen van synergie binnen het onderhoudsplan per accommodatie en zelfs tussen de verschillende accommodaties. Bijvoorbeeld: een verbouwing dit jaar en geplande vervanging van douches in het opvolgende jaar kan kostentechnisch wellicht beter gelijktijdig uitgevoerd worden. Het gelijktijdig aanschaffen van materialen voor meerdere projecten brengt in totaal waarschijnlijk minder kosten met zich mee dan voor elk project apart. Dat is wat wij bedoelen met synergie voorzitter.

Forensen

Voorzitter, Wat we ook terug zien in deze begroting is dat de opbrengsten van de forensenbelasting aan het afnemen zijn. In dit geval maken we ons daar echter geen zorgen over. Het betekent namelijk dat het ingezette beleid werkt en het aantal forensenwoningen in onze gemeente aan het afnemen is, waardoor deze woningen beschikbaar komen voor onze eigen inwoners. Of dit betekend dat mensen hebben besloten om hier permanent te komen wonen. Dat juichen we uiteraard ook toe, dit zijn weer meer burgers die consequent mee kunnen doen in onze samenleving.

Mobiliteit

Volgens de fractie Fransen heeft de gemeente voor het eerst een succesvolle pilot uitgevoerd op dit toch wel heel lastige dossier, namelijk het afsluiten van de stiltegebieden. Hier moet wel bij gezegd worden dat dit natuurlijk niet zonder horten en stoten was. Maar de uiteindelijke pilot zoals deze bedoeld was in de motie team heuvelland, is uitgevoerd en wordt ook door de inwoners die wij spreken als positief ontvangen.

Dit is ook de reden waarom wij een motie indienen die opdraagt tot het opstellen van een brondocument van ons mobiliteitsplan. Op deze manier willen wij weer meer inzicht krijgen op dit gecompliceerd dossier. Het doel is natuurlijk dat het college hiermee meer mogelijkheden gaat zien tot het treffen van concrete maatregelen en dat het college daarmee ook meer handvaten zal krijgen voor het uitvoeren van het mobiliteitsplan.

Kan het college zich ook vinden in deze motie en vooral het doel ervan?

Een volgende stap na het uitvoeren van deze motie zou in de optiek van Balans en Fractie Franssen dan ook zijn om het overige budget van Team Heuvelland in te zetten ten behoeve van het mobiliteitsplan.